

OHJAAJAN OPAS

WWW.ARVOKASKASVATUS.FI

WWW.NFG.FI

NON FIGHTING GENERATION RY

OHJAAJAN OPAS

Sisältö

Sisältö.....	1
Arvokas Kasvatus - kasvatusta arvoihin.....	3
Harjoitusten sisältö	4
Tehtäväsivu	7
<i>MIKÄ ON SINULLE KAIKKEIN MUKAVIN TUNNE?</i>	7
<i>MILLAISISSA TILANTEISSA TÄMÄ TUNNE ESIINTYY? MILTÄ TUNNE TUNTUU? KIRJOITA YLÖS.</i>	7
Ohjaaja esikuvana	8
Ohjaajan tehtäviä:.....	10
Ohjaajan ominaisuuksia ja vastuita:	11
Eri ikäryhmät.....	12
<i>Huomioita ja vinkkejä ikäryhmittäin:</i>	13
Ohjaamisen johdonmukainen eteneminen	15
Tehtävien sisältö	17
Arvokas Kasvatus-logot	17
Miten aloitan Arvokas Kasvatus-menetelmän ohjaamisen omassa ryhmässäni?.....	19

Johdanto

Tämän oppaan on toteuttanut Non Fighting Generation ry ja sen Arvokas kasvatus – projekti.

Projektin ja oppaan toteutuksen on mahdollistanut Jenny ja Antti Wihurin Rahaston myöntämä apuraha.

Non Fighting Generation ry ja Arvokas kasvatus – projekti kiittävät Wihurin Rahastoa lämpimästi saamastaan tuesta.

Kasvatuksesta

Kasvatus on itsessään arvokasta.

Jokainen lapsi ja nuori tarvitsee ja hänellä on oikeus saada kasvatusta ja ohjausta niin vanhemmilta kuin muilta häntä lähellä olevilta aikuisilta kuten valmentajilta ja ohjaajilta.

Kasvatus on kannustusta, hyväksyntää ja ohjausta kohti hyvää. Halusimme tai emme, kasvatus on läsnä kaikissa tilanteissa joissa toimitaan yhdessä lasten ja nuorten kanssa.

He ottavat vaikutteita, esimerkkiä ja eväitä elämään jokaiselta heidän kanssaan tekemisissä olevalta aikuiselta tai vanhemmilta nuorilta. Hyvässä tapauksessa mukavat kokemukset harrastusten parissa kantavat läpi elämän ja harrastusyhteisöstä tulee kiinteä osa elämää.

Tämän päämäärän toteuttamiseksi harrastusympäristöt ovat tärkeitä kasvupaikkoja ja yhteisöjä itse harrastamisen lisäksi.

Hyvä arvomaailma ehkäisee kiusaamista ja parantaa siten omaa ja muiden hyvinvointia.

Arvokas Kasvatus -menetelmä tukee eri harrastuslajien eettistä kasvatustyötä Reilun Pelin-hengen mukaisesti. Menetelmä tarjoaa ohjaajalle työkaluja lasten ja nuorten ohjaamisen tueksi sekä tarjoaa välineitä erilaisten asioiden käsittelyyn.

Tämä opas on suunnattu kaikille lasten ja nuorten harrastus- ja vapaa-ajantoiminnan ohjaajille ikään ja kokemukseen katsomatta.

Arvokas Kasvatus - kasvatusta arvoihin

Arvokas Kasvatus -menetelmä koostuu erilaisista lapsille ja nuorille suunnitelluista tehtävistä joiden avulla voi oppia lisää omasta itsestään ja ajatuksistaan. Tehtävät soveltuvat luontevaksi osaksi harrastustoimintaa. Helpoimmat tehtävät ovat toteutettavissa hyvin lyhyellä perehtymisellä.

Tehtävissä käsitellään arvoja, tunteita, asenteita, toimintatapoja sekä valinnan mahdollisuuksia leikin ja yhdessä tekemisen kautta.

Arvokas Kasvatus -menetelmä on tehty ensisijaisesti ennaltaehkäisemään kiusaamisen eri muotoja (mm. nimittelyä, selän takana haukkumista, some-kiusaamista, porukasta jättämistä, vähättelyä, tönimistä jne.). Tavoitteena on muiden arvostaminen ja sen mukainen toiminta. Menetelmän sisältämien tehtävien avulla myös mahdolliset ongelmatilanteet on helppo ottaa puheeksi ja niiden avulla voidaan käsitellä ja selvittää edellä mainittuja tilanteita sekä pohtia, mistä tilanteet syntyvät ja miten ne voidaan jatkossa ehkäistä.

Seura tai kerho, joka käyttää menetelmän tehtäviä osana toimintaansa, viestittää myös lasten ja nuorten vanhemmille, että meillä ei sallita

Huomattavasti hedelmällisempää on pureutua ongelmien taustalla vaikuttaviin tekijöihin, kuin itse ongelmaan.

kiusaamista tai muuta ikävää kohtelua vaan kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet olla mukana toiminnassa. Näin vanhemmat tietävät, että lapsella on hyvä ja turvallinen harrastuspaikka.

Harjoitusten sisältö

Itselle tärkeät asiat

Arvokas Kasvatus -harjoitusten tarkoituksena on auttaa lapsia ja nuoria tulemaan tietoisemmiksi niistä asioista, jotka ovat heille itselleen tärkeitä ja ohjata heitä niin, että he pystyvät tekemään itsensä ja muiden kannalta hyviä valintoja ja tekoja.

Arvot ovat käytännössä tekoja, ne näkyvät siinä mitä teemme ja miten toimimme muiden kanssa. Lapsi tai nuori joka tiedostaa, kuinka tärkeä harrastus kavereineen on hänelle, ei jää pois harrastuksesta tai kiusaa siellä kavereita. Hän kohtelee kaikkia hyvin ja kunnioittavasti.

Omia sanoja, tekoja ja valintoja on helppo perustella itselleen ja muille ja niiden takana voi hyvällä omallatunnolla seistä silloin kun ne ovat omien arvojen mukaisia.

Esimerkiksi ihminen joka tuntee ystävyiden todella tärkeäksi, järjestää aikaa ystävilleen vähentämällä esimerkiksi tietokoneella vietettyä aikaa. Ystäviä

arvostava ei myöskään puhu toisista pahaa, vaan selvittää ristiriitatilanteet muilla keinoin.

Vastuullisuuteen sisältyy myös vastuun ottaminen omista teoista ja toisten hyvinvoinnista.

Sellainen, jolle harrastus antaa iloa ja onnistumisen kokemuksia, jaksaa aina innolla osallistua harrastamiseen.

Toiminnassa pyritään siihen, että lapsi tai nuori itse oivaltaa miten kannattaa toimia, että se on hyväksi sekä hänelle itselleen että muille. Tätä kutsumme vastuullisuudeksi.

Tehtävien avulla lapset ja nuoret ohjataan itse pohtimaan muun muassa muiden huomioon ottamista, reiluutta, kaveruutta ja vastuuta sekä sitä miten arkisissa tilanteissa toimitaan niin, että kaikilla on hyvä harrastaa. Harjoituksissa käydään konkreettisesti läpi mitä kultakin edellyttää yhteishengen luominen ja yhdessä toimiminen.

Ryhmän yhteinen ilmapiiri vaikuttaa yhteishenkeen ja ryhmän kiinteyteen.

Asenteet

Arvokas Kasvatus -menetelmästä ohjaaja voi poimia tehtäviä, joissa pohditaan erilaisten asenteiden vaikutusta, millaisista käsityksistä ja mielipiteistä erilaiset asenteet syntyvät.

Jokainen omaksuu asenteita, jotka vastaavat hänen arvostuksiaan tai joista on hänelle hyötyä, esimerkiksi suvaitsevainen asenne ehkäisee kiusaamista. Joskus on tilanteita, joissa ryhmäpaineen alaisena otetaan omiksi asenteita jotka eivät todellisuudessa vastaa omia arvostuksia.

Suvaitsevaisessa ilmapiirissä hyväksytään erinäköiset- ja kokoiset, eri tavoin käyttäytyvät ihmiset.

Suvaitsevaisuus ei merkitse sitä, että jokaisen pitäisi pitää toisten ihmisten kaikista tavoista tai periaatteista. Riittää, kun emme puutu niihin, mutta kunnioitamme niitä. Käytännössä kunnioitus tarkoittaa sitä, ettemme lähde huomauttelemaan ääneen tai paheksumaan ulkoisesti muiden tapoja, jotka poikkeavat omistamme.

Tavoitteena on, että tämä ajattelutapa ja asenne siirtyvät harrastuksesta lasten ja nuorten muuhunkin toimintaan, esimerkiksi koulumaailmaan.

Tunteet

Arvokas Kasvatus -tehtävät kehittävät tunnetaitoja, joihin kuuluu mm. erilaisten tunteiden tunnistaminen ja muiden tunteiden huomioon ottaminen. Tavoitteena on vahvistaa itsetuntemusta, vuorovaikutustaitoja sekä omien tunteiden ilmaisua.

Tehtävissä harjoitellaan havaitsemaan, millaisista asioista tunne rakentuu ja miten se vaikuttaa meihin sekä millä tavoin on mahdollista tuoda omia tunteitaan esiin niin, etteivät ne loukkaa toisia.

Harjoituksissa harjoitellaan empatiaa, eli kykyä eläytyä ja myötäelää toisen tunteita. Empatia on lohduttamista, piristämistä, kannustamista ja tukemista.

Omien tunteiden tunnistaminen on tärkeää, sillä tunteet vaikuttavat suoraan toimintaamme.

Omaa käyttäytymistään on helpompi hallita, kun ymmärtää minkälaisista tunnekokemuksista se syntyy.

Tehtäväsivu

TEHTÄVÄ: ARVOT

KIRJAA KOLME ITSELLESI KAIKKEIN TÄRKEINTÄ ASIAA.

KIRJOITA NÄIDEN ASIOIDEN PERÄÄN MITEN NE NÄKYVÄT ELÄMÄSSÄSI.

*ONKO JOKIN NIISTÄ SELLAINEN, JOLLE HALUAISIT ENEMMÄN TILAA
ELÄMÄSSÄSI?*

OVATKO TÄRKEÄT ASIAT KOKO ELÄMÄN SAMOJA?

TEHTÄVÄ: TUNTEET

MIKÄ ON SINULLE KAIKKEIN MUKAVIN TUNNE?

*MILLAISISSA TILANTEISSA TÄMÄ TUNNE ESIINTYY? MILTÄ TUNNE
TUNTUU? KIRJOITA YLÖS.*

Ohjaaja esikuvana

Lasten ja nuorten harrastusryhmien ohjaajilla on erilaisia motivaatioita eli haluja toimia tehtävässään. Arvokas Kasvatus -menetelmän käyttämisen lähtökohdaksi on ohjaajan tahto ohjata lapsia ja nuoria kohti hyvää harrastusyhteisöä sekä mukavia kokemuksia. Heistä kasvaa seuraavan sukupolven vastuullisia aikuisia, jotka vuorostaan ohjaavat lapsia ja nuoria.

Tämä tahto näkyy ohjaajan omissa valinnoissa, miten hän kohtelee ja suhtautuu ohjattaviinsa sekä millaista ilmapiiriä hän oman ryhmänsä kanssa rakentaa.

Yksittäisellä ohjaajalla on mahdollisuus vaikuttaa merkittävästi monien lasten ja nuorten elämään.

Ohjaajan roolissa ollaan esikuvana lapsille ja nuorille. Ohjaajan tulisi tunnistaa ja tuntea omat arvonsa, tunteensa ja asenteensa joihin oma toiminta perustuu. Tällöin omaa ohjaamista on mahdollista kehittää entistä taidokkaammaksi.

ässä oppaassa olevat vinkit ja tehtävät auttavat sinua selventämään niitä itsellesi.

Ohjaaja huolehtii siitä, että hän käyttää sellaisia harjoituksia lasten ja nuorten kanssa, jotka tuntuvat itselle luontevilta ja joiden tavoite ja tarkoitus ovat ohjaajalle itselleen selkeät.

Toimitaan siis täysin samalla tavoin kuin minkä tahansa uuden asian ohjaamisen kanssa; ohjaaja tietää mihin pyrkii ja pystyy tarvittaessa opastamaan matkan varrella.

Jokainen ohjaaja muodostaa oman yksilöllisen, itselle sopivan ja hyvältä tuntuvan tyylin ohjata lasten ja nuorten ryhmiä.

Tämä tyyli heijastuu suoraan ryhmän ilmapiiriin joten omaan ohjaustyyliin kannattaa kiinnittää huomiota ja tarpeen mukaan kehittää omia taitoja.

Omat taidot kasvavat kokemuksen myötä. Lapset ja nuoret aistivat taitavasti ryhmän ilmapiirin ja tunnelman.

Myönteinen tunnelma mahdollistaa uuden oppimisen, helpottaa ongelmatilanteissa sekä tekee harrastuksesta pitkäaikaisen ja tärkeän.

Ohjaajan ei tarvitse ottaa asiantuntijan kaikkitietävää roolia, vaan hän on varmistamassa kaikille mukavaa ilmapiiriä ja muodostamassa positiivista vuorovaikutusta ryhmän osallistujien välille.

TEHTÄVÄ:

VASTAA ALLA OLEVIIN KYSYMYKSIIN.

MITKÄ ASIAT KANNUSTAVAT SINUA ENITEN OHJAAJANA?

MILLAISET ASIAT HEIKENTÄVÄT OHJAAMISTASI?

Ohjaajan tehtäviä:

- Ohjaajan toiminta vaikuttaa oleellisesti siihen, millaiseksi hänen ohjaamansa ryhmä kehittyy. Ohjaaja tiedostaa olevansa esimerkkinä.
- Ohjaajan vastuulla on jokaisen osallistujan huomioiminen sekä yhteiseen toimintaan mukaan ottaminen.
- Ohjaajan tulee huomioida, miten ohjata lapsia ja nuoria toimimaan yhdessä siten, että se tukee sekä yksittäisen lapsen ja nuoren kuin ryhmänkin kehitystä.
- Ryhmässä vallitseva yleinen ilmapiiri muodostuu kaikkien osallistujien tunteista. Myönteinen tunnelma edistää oppimista ja tuottaa hyvää oloa. Ohjaaja kantaa vastuun ilmapiiristä.
- Ohjaaja selvittää asianosaisten kanssa ristiriitatilanteet jo ennen kuin ne heikentävät yleistä ilmapiiriä.

Ohjaajan ominaisuuksia ja vastuita:

- Ole suvaitsevainen ja kohtelee muita arvostavasti. Todellinen suvaitsevaisuus on erilaisuuden aitoa arvostamista ja kunnioittamista.
- On läsnä, luotettava sekä turvallinen.
- On oikeudenmukainen ja tasapuolinen.
- Toimii hyvänä esimerkkinä lapsille ja nuorille.
- Tuo rohkeasti esiin erilaisia teemoja ja omalla esimerkillään mahdollistaa niiden käsittelyn.
- Tukee ryhmäytymistä ja huolehtii hyvästä ilmapiiristä.
- Huomioi ohjaamisessaan osallistujien tarpeet ja valitsee harjoitukset sen mukaan.
- Salli erilaiset tunteet ja tunnekokemukset.

TEHTÄVÄ:

MITKÄ OVAT SINUN ERITYISIÄ VAHVUUKSIASI OHJAAJANA?

KIRJOITA YLÖS VÄHINTÄÄN KOLME..

Eri ikäryhmät

Ohjaajan kannattaa etukäteen valmistautua tutustumalla Arvokas Kasvatus – tehtäviin. Näin ohjaaja kykenee soveltamaan yksittäisiä tehtäviä kullekin ikäryhmälle sopivimmaksi.

Arvokas Kasvatus – menetelmän sisältöä kannattaa ryhmissä hyödyntää johdonmukaisesti edeten ja kunkin ryhmän tarpeita ajatellen. Liikkeelle lähdetään helpoista tehtävistä ja edetään haastavampia kohti.

Jollakin ryhmällä voi olla enemmän tunteiden hallinnan kanssa haasteita ja toisella esimerkiksi tavoitteiden ja toiminnan välisiä ristiriitoja. Silloin ohjaaja painottaa kyseistä osa-aluetta enemmän, kuitenkin unohtamatta muiden käsittelyä. Esimerkiksi arvojen selkiyttäminen auttaa myös asenteisiin ja suhtautumiseen joten liiaksi painotusta ei kannata viedä yksipuoliseen suuntaan.

Menetelmästä löytyy toiminnallisia (liikunta, piirtäminen, näytteleminen) sekä kirjallisia harjoituksia. Harjoitusten aikana ohjaaja saattaa huomata tarpeen palata johonkin aiheeseen useamman kerran.

Ohjaaja huolehtii, että kyseinen aihepiiri saa riittävän suuren huomion jotta siitä olisi lapsille ja nuorille konkreettista hyötyä.

Jokaisessa Arvokas Kasvatus – menetelmän tehtävässä on logo, joka kertoo mitä aihetta tehtävässä painotetaan.

Seuraaville sivuille on kerätty yleispäteviä vinkkejä ja huomioita kustakin ikäryhmästä, jolle Arvokas Kasvatus- menetelmä on suunnattu.

Huomioita ja vinkkejä ikäryhmittäin:

7-8 – vuotiaat:

- ✓ *Pidä oppimistuokiot lyhyinä ja käytä monipuolisia menetelmiä ohjauksessa.*
- ✓ *Anna lyhyet selkeät neuvot ja ohjeet sekä paljon tukea harjoitusten aikana.'*
- ✓ *Käynnistä toiminta mahdollisimman pian ja anna tarvittaessa lisäohjeita harjoituksen aikana.*
- ✓ *Teetä mahdollisimman runsaasti harjoituksia jotka eivät vaadi lukemista.*
- ✓ *Huolehdi että lukemista vaativat harjoitukset tulee luettua selkeästi ääneen.*
- ✓ *Pidä ympäristö mahdollisimman rauhallisena.*
- ✓ *OMIA HUOMIOITA?*

9-12-vuotiaat:

- *Ole innostava.*
- *Kannusta opettelemaan uusia taitoja. Kerro esimerkkejä, missä tilanteessa kyseistä taitoa tarvitaan ja mitä hyötyä taidonoppimisesta on.*
- *Käytä ohjauksessa peruskäsitteitä, jotta lapset oppivat käsitteet.*
- *Konkretisoi sanallista ohjausta kuvien avulla. Tarkista aina, että on ymmärretty, mitä tarkoitat.*
- *Teetä pari- ja ryhmätehtäviä.*
- *Käytä lapsia apuohjaajina. Lapset oppivat nopeasti auttamaan toisiaan ja antamaan positiivista palautetta.*
- *OMIA HUOMIOITA?*

12–15-vuotiaat:

- ✓ *Ole erityisen tarkkana ilmapiirin suhteen. Selvitä heti mahdollisten negatiivisten tunteiden syyt.*
- ✓ *Anna tukea tarvittaessa ja riittävän paljon.*
- ✓ *Valmistaudu keskustelemaan aiheista aiempaa syvällisemmin.*

- ✓ Teetä pari- ja ryhmätehtävien lisäksi yksilötehtäviä aiempaa enemmän.
- Varo liian mustavalkoista suhtautumista asioihin.
- Laajenna ohjausta peruskäsitteistä tarkempiin termeihin.
- Ohjeiden soveltamisesta voi neuvotella nuorten kanssa.
- Anna tehtäviä, joissa nuori saa kokea olevansa avuksi ja tarpeellinen.
- OMIA HUOMIOITA?

15–17-vuotiaat:

- ✓ Anna aiempaa laajempia tehtäväkokonaisuuksia pohdittavaksi.
- ✓ Auta sovittamaan yhteen erilaisia näkökulmia.
- ✓ Tue nuoria löytämään oma tapansa elää, älä tarjoile valmista pakettia.
- ✓ Anna reilusti vastuuta ja vapautta tehdä asiat omalla tavalla.
- ✓ Tue omien ajatusten ja tunteiden purkamista ryhmässä.
- ✓ Keskustelkaa erilaisista arvoista ja ideologioista aiempaa syvällisemmin.
- ✓ OMIA HUOMIOITA?

TEHTÄVÄ

MINKÄ IKÄSIÄ SINULLE ON LUONTEVINTA OHJATA? MIKSI? OLETKO KOHDANNUT
HAASTEITA TIETYN IKÄISTEN KANSSA? KIRJAA YLÖS KOKEMUKSIASI.

Ohjaamisen johdonmukainen eteneminen

Ohjaajan ratkaisut sekä kyky johdonmukaiseen ohjaamiseen vaikuttavat oleellisesti siihen, miten hyvin osallistujat kykenevät uutta tietoa omaksumaan ja ymmärtämään. Kun peruskivi on vahva, on sen päälle hyvä rakentaa kestäviä rakennelmia.

OHJAAAMISEN ETENEMINEN VOIDAAN PILKKOA OLENNAISIMPIIN TEHTÄVIIN:

- *Innosta osallistujia.*
- *Selitä tehtävä yksinkertaisesti.*
- *Kannusta osallistujia.*
- *Kerää lopussa oleelliset asiat yhteen ja kerro ne.*
- *Anna hyvää palautetta.*

Mitkä ovat sinun vahvimpia alueitasi ohjaamisen etenemisessä? Oletko taitava innostamaan uuden asian äärelle? Terävä poimimaan oleelliset asiat? Taitava herättämään keskustelua aiheesta osallistujien kesken? Löydätkö hyvin esimerkkitilanteita? Oletko hyvä antamaan kannustavaa palautetta?

Käytä hetki ajastasi näiden pohdintaan.

TEHTÄVÄ: OHJAAMISEN ETENEMINEN

PILKO MIELESSÄSI JONKIN TEHTÄVÄN OHJAAMINEN OHJAAMISEN ETENEMISEN NÄKÖKULMASTA. VOIT KIRJOITTA A ITSELLESI YLÖS TÄRKEIMMÄT KOHDAT.

Tehtävien sisältö

Jokainen tehtäväkortti on merkitty logolla joka kertoo tämän tehtävän painotuksesta.

Arvokas Kasvatus-logot

	<p><i>Arvo-harjoitukset</i></p> <p>Arvot ovat ihmisen toiminnan perusta, ne määrittävät kaiken muun toimintamme.</p> <p>Arvo-logolla merkityissä tehtävissä on käytetty apuna matkalaukku-symboliikkaa;</p> <p>Kun lähdetään matkalle, tärkeät matkalla tarvittavat asiat ja esineet pakataan mukaan. Elämän mittaisella matkalla tarvitaan myös mukana tärkeitä asioita. Ne pakataan ”arvomatkalaukkuun”. Oman ”arvomatkalaukun” pakkaamisessa on hyvä pysähtyä pohtimaan, millä asioilla on oikeasti elämässä merkitystä. Näissä tehtävissä pohditaan asioita, jotka ovat itse kullekin tärkeitä omassa elämässä.</p>
	<p><i>Tunne-harjoitukset</i></p> <p>Tunteet ohjaavat toimintaamme ja näkyvät kaikessa mitä teemme. Ne ovat spontaaneja reaktioita johonkin ulkoiseen tai sisäiseen ärsykkeeseen. Me koemme ja havaitsemme tunteiden kautta asioita. Tunne-logossa on kuvattuna peili. Peili kuvastaa tutkimusmatkaa omiin tunteisiimme. Tunne-logolla varustetuissa harjoituksissa tunnustellaan, miltä minusta tuntuu, millaisia tunteita minulla on ja millaisia tunteita erilaiset asiat minussa herättävät. Tunteet kumpuavat meistä itsestämme ja ne viestittävät meille tärkeitä asioita itsestämme sekä ympäröivästä maailmasta. Tunteet kertovat meille, mikä on tärkeää ja mikä ei niinkään. Tunne-harjoituksissa harjoitellaan ja käsitellään näitä asioita.</p>

	<p><i>Asenne-tehtävät</i></p> <p>Asenteet ovat suhtautumistapoja itseemme, muihin ihmisiin ja eläimiin sekä asioihin ja ilmiöihin. Asenteet syntyvät arjen vuorovaikutuksessa muiden kertoman ja itse koetun pohjalta.</p> <p>Asenne-logolla merkityissä harjoituksissa on kompassin kuva. Kompassi kuvastaa oikean reitin löytämistä. Asenne-harjoituksissa harjoitellaan suhtautumaan myötätuntoisesti itseen ja muihin sekä opetellaan hyvän ja oikean toiminnan tunnistamista. ”Asennekompassi” auttaa tämän reitin löytämisessä, jolloin elämä tuntuu entistä mukavammalta matkalta.</p>
	<p><i>Toimintatapa-tehtävät</i></p> <p>Omat tavat toimia elämässä ovat joskus niin totuttuja ja automaattisia, ettei niitä edes huomaa. Toimimme arjen tilanteissa ”kuten aina tähänkin saakka”.</p> <p>Toimintatapa-harjoituksissa pohditaan omia tapoja toimia, harjoitellaan vastuullisesti ja yhteishengen hyväksi toimimista sekä harjoitellaan toisten kohtelemista kunnioittavalla ja arvostavalla tavalla.</p> <p>Toimintatapa-harjoituksissa on Polkupyörä-logo. Pyörä kuvastaa yhtä tapaa liikkua. Tapoja liikkua on lukemattomia määriä ja aina ei kannata käyttää samaa kulkuneuvoa. Sopivinta tapaa valitessa pitää ottaa huomioon monta asiaa; Mihin on menossa? Kuinka pitkä matka on? Kenen kanssa matkaa tekee? Mikä on matkan tarkoitus?</p> <p>Kuten tapoja liikkua, myös tapoja toimia on lukemattomia. Nämä harjoitukset auttavat tunnistamaan omia toimintatapoja sekä tarvittaessa uudistamaan niitä.</p>
	<p><i>Valinnanpaikka-tehtävät</i></p> <p>Elämässä tehdään valintoja jatkuvasti. Jotkut valinnat ovat helppoja, siten ettei edes huomaa tehneensä valintaa. Toiset valinnat ovat vaikeita, jolloin hyvän ja oikean valinnan tekeminen voi tuntua vaikealta. Valinnanpaikka-harjoituksissa harjoitellaan tunnistaman hetkiä, jolloin on hyvä pysähtyä pohtimaan omia asenteita ja toimintatapoja ja opetellaan tekemään hyviä sekä itsen ja muiden kannalta oikeita valintoja.</p>

	<p><i>Tarkoitus-tehtävät</i></p> <p>Tarkoitus-logon alta ei löydy omia harjoituksia vaan tarkoitus kulkee mukana jokaisessa harjoituksessa. Logoon on kuvattu silmälasit. Tämä tarkoittaa, että joskus on hyvä tarkastella asioita ja erilaisia vaihtoehtoja useammalta kantilta, jolloin huomaa kaikkein parhaimman ratkaisun. Sellaisen, joka on hyvä ja oikea mahdollisimman monen kannalta. ”Tarkoituslasit” auttavat kiinnittämään huomion harjoituksen kannalta oikeisiin asioihin ja löytämään uusiakin tarkoituksia asioille.</p>
---	---

Miten aloitan Arvokas Kasvatus-menetelmän ohjaamisen omassa ryhmässäni?

Arvokas Kasvatus-menetelmän tehtävien ohjaamisen aloittaminen käy helposti. Luettuasi tämän oppaan tehtävineen, pääset aloittamaan.

Pidä ”kynnys matalana” itsellesi ja aloita tehtävistä, jotka tuntuvat sinulle luontevilta ja tilanteeseen sopivilta.

Mikäli ohjaat useampia ryhmiä, kannattaa sinun valikoida muutama tehtävä alkuun, jotka ohjaat kaikille ryhmillesi. Näin pääset harjoittelemaan keskustelun herättämistä ja kysymysten esittämistä samalla, kun tehtävät tulevat sinulle tutuiksi.

Samaa tehtävää voi hyvin soveltaa eri tilanteissa. Tehtävän ei tarvitse kulkea juuri ohjeistuksen mukaan vaan tärkeintä on, että se herättää keskustelua ja ajatuksia.

Lopuksi vielä lämmin kiitos sinulle tämän oppaan parissa viettämästäsi ajasta sekä antoisia hetkiä Arvokas kasvatus ohjaajana!